

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Tisková zpráva

Praha, 4.1. 2017, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy

Dlouhodobý výskyt šakala ve středních Čechách: zdomácnění v přímém přenosu?

Pracovníci z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy publikovali studii o dlouhodobém výskytu šakala obecného nedaleko hlavního města Prahy. Tato šelma původem z jihovýchodní Evropy se v posledních letech šíří Evropou severozápadním směrem; nová studie je prvním potvrzeným dlouhodobým výskytem stejného zvířete ve stejném území, což může svědčit o počínajícím zdomácnění. Článek byl publikován v časopise ZooKeys.

Již v létě 2015 Klára Pyšková, studentka katedry ekologie PŘF UK, pořídila v rámci své diplomové práce první snímek živého šakala obecného u nás. Nešlo sice o první záznam o výskytu tohoto druhu na našem území, jednalo se však o první fotografii živého zvířete. V oblasti zhruba 40 km od Prahy se šakal obecný vyskytuje dodnes – autoři studie jej pomocí fotopastí sledovali po dobu jednoho a půl roku a v nové studii publikovali podrobné záznamy o sezónní a denní aktivitě zvířete, habitatových preferencích a také důležitosti těchto dat pro studium šíření tohoto druhu.

„Habitat, ve kterém se šakal obecný usadil, připomíná prostředí, které šakali upřednostňují v původním areálu rozšíření – oblasti Balkánu – jde o poměrně otevřenou křovinnou step, kterou obklopuje les. Jedná se o jedno z nejteplejších území u nás, zimy jsou tu mírné. Pozorovaný jedinec byl aktivní především za soumraku a úsvitu, nejčastěji byl pozorován v brzkých ranních hodinách,“ vysvětluje Klára Pyšková.

Šakal obecný se do České republiky dostal koncem 90. let minulého století nejspíše z Rakouska. První záznam, ačkoliv nedoložený, pochází z května 1998 – šlo o pozorování dvou jedinců ve středních Čechách; o téměř deset let později jsme se dočkali prvního potvrzeného nálezu, přejeté šakala obecného na Moravě. Od té doby bylo nalezeno či pozorováno množství jedinců. Ve studii, kterou Klára Pyšková publikovala společně s pracovníky kateder ekologie a zoologie PŘF UK a Botanického ústavu ČAV, mezi nimiž byli také její školitelé Ivan Horáček a David Storch, mimo jiné zmiňují, že nebyla pozorována žádná mláďata či partner. „*Nebyli jsme schopni určit pohlaví zvířete a ačkoliv*

nemůžeme se stoprocentní jistotou říci, že se jednalo pouze o jedno zvíře, je nepravděpodobné, že by v území žilo více jedinců, například pár,” říká Pyšková.

„Ačkoliv šakal obecný je druh, který se na našem území v minulosti nikdy nevyskytoval a nelze ho tedy označit za původní, nemůžeme ho považovat za invazní. Nesplňuje totiž definice invazních druhů – takové druhy byly na nové území zavlečeny člověkem, ať už úmyslně nebo omylem. Šakal obecný takové podmínky rozhodně nesplňuje,” říká Klára Pyšková. Existuje několik faktorů, které usnadňují šíření tohoto druhu, včetně nepřímého vlivu člověka. Jedním z nich je globální změna klimatu, díky němuž se šíří populace invazních druhů v nových areálech či expandují druhy původní. V Evropě se tyto druhy obvykle šíří z jihovýchodní části kontinentu na severozápad; rostoucí teploty umožňují kolonizovat oblasti, ve kterých dříve nebyly schopny přežít. Mezi další faktory patří přeměna krajiny vlivem člověka, absence přirozených predátorů, zejména vlků, a schopnost šakala přizpůsobit se novým podmínkám.

Publikace:

Pyšková K., Storch D., Horáček I., Kauzál O. & Pyšek P. (2016) Golden jackal (*Canis aureus*) in the Czech Republic: the first record of a live animal and its long-term persistence in the colonized habitat. *ZooKeys* 641: 151–163 (doi: 10.3897/zookeys.641.10946)

Kontakt:

Klára Pyšková, Katedra ekologie, Přírodovědecká fakulta UK, Viničná 7, Praha 2
email: [klarapyskova\(at\)hotmail.com](mailto:klarapyskova(at)hotmail.com)
tel. (420) 721 904 200